

בלבבי משכן אבנה

כל החומר המופיע בעלון זה חדש

מגפת "הקורונה" סיבתה ותיקונה | עמ' ד'

י"ג עיקרים

ויסודות האמונה לרמב"ם

השגת כוונת הפסוק "רגל ה'" - כערך זיכור רגלו של האדם

לפי האמור נבין, מאיזה כח האדם יכול להשיג ולהבין פסוק שנאמר בו "יד ה'", "עיני ה'". וגדר הדבר הוא, ככל שאיברי האדם יותר מזוככים, רגלו יותר זכה, ידו יותר זכה, כך הוא יותר יכול להבין את הפסוק.

וסיבת הדבר, שהרי כל הגילוי של הפסוק הוא התלבשותו של הבורא ית"ש באיברי הנבראים, כמו שנתבאר, "וביד הנביאים אדמה", ואם איבריו של האדם אינם מזוככים, הרי שהתלבשות זו איננה גלויה אצלו, והוא לא יכול להשיגה. זו איננה השכלה כשלעצמה, אלא זו השכלה שנתלבשה בגדרי היות הנבראים, בצלמם ודמותם. ולכן השגת הנבראים בדבר היא כפי שיעור זיכוכם באותו האיבר [בקצרה, דוגמא לגדר זיכוכ זה ברגליים, לכל דבר ישנו אור וכלי, בהגדרה החיצונית מצד הכלי, נצרך זיכוכ ברגליים. ובהגדרה הפנימית מצד האור, נצרך זיכוכ כח "ההרגל" שבנפש].

נחדד את הנאמר כאן לפי מה שנתבאר בארוכה לעיל. כמו שנתבאר, בכללות ישנם שני כוחות בחיבור שלנו לבורא ית"ש. כח ראשון, חיבור מכח ההכרה שבנפש, וזה לא ביחס לצורת אדם של רמ"ח איברים ושס"ה גידים, אלא זהו כח האמונה שבנפש, שהינו מעבר לגדרי אדם. הכח השני, חיבור האדם לבוראו לפי התלבשותו של צורת אדם.

הכח הראשון, שהוא כח האמונה, כח ההכרה, אינו לפי שיעור האיברים, אלא הוא לפי שיעור ההכרה שבנפש. כמובן, שכפי שיעור זיכוכ האיברים, כך יאיר

בהם אור האמונה, אבל עצם ההכרה לא תלויה באיברים, אלא זו הכרה מעבר לגדרי אותיות, מעבר לגדרי אדם, מעבר לגדרי איברים.

הכח השני, שהוא השגת הבורא ית"ש בהנהגתו, בהתלבשותו בצורת אדם, בו ההשגה של כל אדם היא כפי שיעור זיכוכ איבריו. לכל אדם ואדם ישנו איבר שהוא פחות מזוכך, וישנו איבר שהוא יותר מזוכך, יתכן שאצל ראובן היד יותר מזוככת, והרגל פחות, ואצל שמעון להיפך. ולכן השגתו של כל אחד משתנה כפי שיעור האיברים, וכפי שיעור זיכוכם.

יש להבין זאת בעומק כוחות נפש האדם. ישנם כאן שני סוגי הכרות, שני סוגי חיבורים. הכח הראשון הוא הכרה מעצמיות הנפש, למעלה מאותיות, למעלה מצורת אדם. הכח השני הוא עצם ההיות של הדבר, מצד היות צורת אדם. שני הכוחות הללו, שני שורשים תמידיים בנפש שהאדם מתחבר למי שאמר והיה עולם. כל העסק שלנו עתה בתורה, וקל וחומר בקיום מצוות, הינו מהמדרגה של צורת אדם - "זה ספר תולדות אדם". תרי"ג מצוות, רמ"ח איברים ושס"ה גידים - צורת אדם. האור הפנימי של התורה שנקרא בלשון רבותינו "מאור שבתורה", הערך שלו הוא לפי ערך ההכרה בעצמיות הדבר, הכרה במי שאמר והיה עולם.

וכן אמרו ז"ל דיברה תורה כלשון בני אדם.

תורה דיברה כלשון בני אדם - התלבשה בלשונם כוונת מאמרם ז"ל שדיברה תורה כלשון בני אדם היא, שהתורה דיברה בהשתלשלותה למדרגת בני אדם, וזה מה שנאמר "דיברה כלשון בני אדם". אין כוונת הדבר שישנם בני אדם שמדברים כך, והתורה דיברה בלשונם. וכי כביכול

התורה ידעה שבני אדם ידברו כך ברוח הקודש ולכן גם דיברה כך, בודאי שזו איננה כוונתם ז"ל. אלא כוונת מאמרם היא שהתורה התלבשה בלשון בני אדם.

בעומק, זה יותר מוגדר באופן שדיברה תורה "בלשון" בני אדם עצמם, כלומר שהיא התלבשה בלשון בני אדם. אילו כביכול התורה לא הייתה מתלבשת בלשון בני אדם, הרי שהתורה לא הייתה מאירה למטה, אלא היא הייתה מאירה רק במקום יותר עליון. והרי התורה מאירה מריש דרגין עד סוף דרגין, מהקומה העליונה ביותר עד הקומה התחתונה ביותר, ששם התורה מאירה תמיד, ומצד כך חייב להיות שהתורה תתלבש בלשון בני אדם.

ברם, ישנה מדרגה בתורה שעליה נאמר "לא דיברה תורה בלשון בני אדם", וזהו מצד המדרגה המופשטת יותר. אבל מצד המדרגה המתלבשת יותר למטה, עליה נאמר "דיברה תורה כלשון בני אדם".

נבאר בלשון אחרת את הביאור שנתבאר. ישנם מדרגות בלשון בני אדם - לשון בני אדם בעוה"ז, לשון בני אדם בגן עדן. ובכל עולם ועולם, התורה נתלבשה כפי לשון בני האדם של אותו עולם. כל מציאות התורה מתלבשת בכל המדרגות כולם, שזהו בעצם אורו ית"ש, שגנוז בתורה - והתורה, נתלבשה בנבראים. והרי שבעומק זה שני לבושים, הבורא ית"ש מתלבש בתוך תורתו, והתורה מתלבשת בנבראיו. ולכן היא נקראת "ברית", שהיא מקשרת בין ישראל לאביהם שבשמים. ומצד כך, "דיברה תורה כלשון בני אדם" זהו אורו ית"ש שנתלבש בתורה, שנתלבש בלשון

בני אדם. ■ המשך בע"ה שבוע הבא - מסדרת דע את אמונתך_004 היסוד השלישי הרחוקת ההגשמה (שלוש עשרה העיקרים לרמב"ם)

המספיק לעובדי ה'

וכן דואג שנכשל בדרכו ולא השיג את ה"פגיעה" אלא הפסיד אותה, היה נוהג להתבודד במקדש על דרך החקוי למתבודד אמיתי והיה "נעצר לפני ה'" (שמואל-א' כ"א, ח') - וכבר הבהיר הפסוק שדואג היה מן המפורסמים (שם), "אביר הרעים אשר לשאול".

דואג האדומי היה מציאות של "דאגה", הפכו של דוד המלך [וע"ד הרמז - דואג בגימט' דוד]. והרי שהוא היה הקליפה של דוד המלך. היפך דוד שהיה אדמוני, גם דואג היה אדומי. וקליפתו הייתה עצם כך שהוא ניסה להיות מעין דוד המלך. וזה מה שנאמר כאן שהיה נוהג להתבודד במקדש על דרך החקוי למתבודד אמיתי, לא התבודדות שלמה הן בחיצוניות והן בפנימיות, התבודדות שהיא חיקוי. וכל התבודדות שהיא חיקוי, עיקרה חסרה מן הספר, מחמת שבעומק הוא איננו מתבודד, שהרי הוא דומה לאחר, שזהו ההיפך המוחלט של ההתבודדות.

כל דבר שהוא על דרך החיקוי - רחוק מלהיות דבר שלם ואמיתי. אבל בסוגיית ההתבודדות, חיקוי זהו ההפקעה המוחלטת מתפיסת ההתבודדות. וביאור הדבר, שהרי כל התבודדות עניינה שהאדם יהיה מי שהוא, ולאחר-מכן יקשור את עצמו לשורשו. אבל אם זה על דרך החיקוי, שהוא נדמה לאחר, הרי שזהו ההיפך הגמור ממציאות ההתבודדות.

ועל השאיפה להתבודד במקדש ולהשתחרר אפילו מחובות משמרתו של מלך ישראל כדי להשלים את ההתבודדות הפנימית ולהגיע לידי "פגיעה".

במלך נאמר: "שום תשים עליך מלך", והרי שהמלך נמצא מעל כולם. ועומק הדבר הוא, שבעצם היותו של המלך למעלה מכולם, הרי שהוא מתבודד מכולם. ובעומק, הוא היחידה של כל כנסת ישראל. וזהו שורש דוד מלכא משיחא, שביאת משיח זהו גילוי היחידה. עצם מדרגת המלכות היא העליונה מכולם, ובדקות, זהו הכתר מלכות שלמעלה מכל קומת כנסת ישראל.

ולכן אומר ר"א בן הרמב"ם שלדוד המלך הייתה שאיפה להתבודד במקדש, שזה מעין כהן גדול, ולהשתחרר אפילו מחובות משמרתו של מלך ישראל כדי להשלים את ההתבודדות הפנימית ולהגיע לידי "פגיעה".

אמר דוד (תהלים כ"ז, ד'): "אחת שאלתי מאת ה' אותה אבקש, שבת בבית ה' כל ימי חיי לחזות בנעם ה' ולבקר בהיכלו".

פרק ו' | מצות לימוד תורה

אבל יתכן שני בנ"א שהאחד יודע יותר תורה, והשני יודע פחות תורה, ומי שיודע פחות תורה הארתו גדולה יותר, אחד מן הפנים מדוע הארתו יותר גדולה? כי אפילו שיש לו יותר מעט, אבל הוא מחובר לחלקו שלו עומק הביקות בתורה ועומק הביקות בו יתברך שמו כמו שנתבאר, הוא שהאדם יגע בפרטיות השייכת לו, מחד הוא צריך לגעת מדין הכלל כולו ולהיות איש של כלל בטל לכלל וכל היותו מציאות של כלל, אבל באופן נוסף מהלכי העבודה בתורה היא להגיע חקר מכוח עסק לשמה דיקא ומכוח בירור חיצוני גם כן אבל בעיקר מכוח עסק לשמה, להגיע לחלקו שלו באוריתא, אדם שהגיע לחלקו באוריתא הוא הוא דבוק בתורה והוא הוא הדבוק בו יתברך שמו, זולת כך אפילו האדם יש לו ריבוי של תורה, אבל הוא לא הגיע לחלקו הארת התורה יש לו, אבל דביקות אמיתית אין לו, כי הוא לא דבוק בשורש דיליה.

א"כ כשנתבאר בדברי הנפש החיים "כל התורה כולה קדושתה שוה בלי שום חילוק ושינוי כלל חס ושלוש", היינו בשורש בדיבורו יתברך, אבל השפעת התראותה המתגלה לבנ"א בודאי שיש חילוקי מדרגות, הן מדין חלקי התורה והן מדין חלקו של האדם השייך לו בעולמו

פרק ז' | הכרה עצמית

ולזאת ראוי להאדם להכין עצמו כל עת

כמו שנתבאר לעיל בתחילת פרק ו.

ולאחר שחידד הנפש החיים את סוגי הביקות שישנם, דביקות בר-צונו יתברך שמו בדבר הלכה בכל כוחותיו, דביקות מכח החכמה, ודביקות מכח דיבורו יתברך שמו בכל חלקי התורה.

ממשיך הנפש החיים ואומר - אם כן - לזאת, ראוי להאדם להכין עצמו כל עת קודם שיתחיל ללמוד, להתחשב מעט עם קונו יתברך שמו בטהרת הלב בירת ה', כלומר, ראשית ותחילת הלימוד בתורת ה' יתברך היא לפניו יתברך שמו, להתחשב מעט עם קונו יתברך, ולהיטהר מעוונותיו בהרהורי תשובה.

וכמו שנתחדד, כח התשובה שצריך לחול באדם בשעה שהוא עוסק בדברי תורה, הינו משום שבראשית הדבר עליו להתנתק מעברות שבידו - להיטהר מעוונותיו. ■ המשך בע"ה בשבוע הבא - מתוך קובץ שיעורים על ספר

המספיק לעובדי ה'

פרק ו | דרכי לימוד הגמרא

ד"ת - מים שאין להם סוף

כל בר דעת מבין, שהדברים האלה מגלים צורת לימוד דברי התורה, במהלך של ארוכה מארץ מידה ורחבה מיני ים. מפני שכאשר צירפנו את הבנת פירוש המילים, וצירפנו את הבנת כללות הענין במשמעותו הפשוטה. וצירפנו את כח החשבון של הסוגיה, וצירפנו את נקודת הדיוק של הסוגיה, וצירפנו את נקודת שורשי הסברות הקיימים בסוגיה, וצירפנו את שיטת הראשונים בסוגיה, ואנחנו מתחילים ללמוד את הסוגיה מהתחלתה בכל ההרכב הזה, אז כמובן שהתולדות שנולדים מזה, הם מים שאין להם קץ.

ואם נוסיף על כך את כל הפרטים שלא כתובים, שהרי כפי שהתבאר לקחנו כל דבר ופירקנו אותו לכל האפשרויות הכתובות בחלקיו וכל אפשרות איפה היא יכולה להשתנות, בצורה הזאת אפשר ללמוד כל סוגיה ימים ושבעות רבים, כי אי אפשר לגמור שום דבר בסוגיות התורה. אבל למעשה זה פותח את האור הגדול והנורא.

עבודה של הגבלה וצמצום

כשמתרגלים לכזו צורת לימוד אזי ישנה עבודה הפוכה בדיוק - עבודה לצמצם, שהרי "ימי חיינו בהם שבעים שנה ואם בגבורות שמונים שנה" וימיו של כל אדם קצובים. ואמנם צריך לזה שיקול דעת עמוק, לדעת היכן וכמה להעמיד יותר את הדברים ולתת להם את הזמן, והיכן צריך להמשיך הלאה. זהו דבר דק שאף פעם אי אפשר לעמוד עליו בצורה מדויקת ולדעת איך לפעול. ותלוי הדבר בשיקול הדעת עד כמה שהאדם זוכה כדרכה של תורה.

קניית צורת הלימוד - בשלבים והדרגה

מכל מקום, העמדנו כאן צורת לימוד. ובאופן הזה של צורת הלימוד, על האדם ללמוד בסדר השלבים שהתבארו. ומי שבהתחלה קשה לו לפעול כך, וליישם את כל מה שנאמר בכל שלב, שיישם מעט מזה, ויכול להיות שהתהליך ייקח לו 5 שנים, אבל הוא פועל בשלבים, וצריך לעשות את הדברים בהדרגה מאוד מאוד איטית.

ובנוסף על כך, אם המוח לא מכיל את מה שהאדם עושה, פעמים רבות מאוד מומלץ ורצוי לאדם, פשוט לשבת עם דף ועט ולרשום את כל השלבים שהוא עשה, שלב על גבי שלב. כי רוב בני האדם שוכחים מה שנעשה, ויתר על כן אין לדברים קביעות וקיום בנפש. אבל ברגע שהאדם עוצר בכל שלב ושלב, כפי שום שכל, ומסכם את מה שעלה בידו, אזי הדברים נעשים לו בהירים וחוקקים. כי הכתיבה יוצרת את הבהירות ואת החקיקה והקביעות בנפש.

נדגיש שוב, שהעבודה שהוזכרה בפרק זה, נאמרה במהירות גדולה מאוד. אולם היא עבודה של שנים וצריך לפעול בה בהדרגה איטית מאוד מאוד. מי שינסה למעשה לקחת כל סוגיה ולפתוח אותה באופן שהזכר כעת, רבים מאוד כמובן לא יצליחו לעשות כך. אלא למעשה צריך לעשות את הדברים בהדרגה איטית, שלב על גבי שלב.

"שבתי בבית ה' כל ימי חיי לחזות בנעם ה'", זה מעין כהן גדול, מדין מדרגת "מן המקדש לא יצא". והכניסה פעם בשנה לבית קדשי הקדשים, עליה נאמר: "ולבקר בהיכלו" [וזו תשובה לסתירה הידועה בפסוק, שמחד ביקש לשבת כל ימי חייו, ומאידך ביקש לבקר בהיכלו].

ועוד אמר (שם ס"ה, ה'): "אשרי תבחר ותקרב ישכן חצריך" וכו'.

זהו בתשוקת הנפש, שאשרי מי שיוכה תמיד להיות מתבודד.

ועוד אמר, בדרכו אל ההתבודדות להשגת ה"פגיעה" (שם ק"א, ב'-ג'): "אשכילה בדרך תמים מתי תבוא אלי אתהלך בתם-לבבי בקרב ביתי. לא אשית לנגד עיני דבר-בליעל" וכו'.

נתבונן היכן עומק ההתבודדות. ישנה התבודדות במדרגת כהן גדול. והתבודדות זו, היא עדיין במדרגת דעת, כמו שנאמר באהרן הכהן: "כי שפתי כהן ישמרו דעת ותורה יבקשו מפיהו כי מלאך ה' צבאות הוא" (מלאכי ב, ז) ומצד כך שדעותיהם שונים, לכן ההתבודדות היא בדעת השונה, ששם הוא יחיד.

אולם, ישנה התבודדות יותר עמוקה. ומקומה הוא, במקום התמים ביותר, "אשכילך בדרך תמים, אתהלך בתום לבבי" - תם מלשון שלם. ושם היא שלימות ההתבודדות, במקום התמימות העמוקה שבנפש. ובמדרגה זו, האדם נקשר לא"ס ב"ה. על ידי כך שהוא נקשר לשורשו - שם הוא נקשר לא"ס ב"ה.

וזו מדרגת דוד המלך, שהיא מדרגת "תם-לבבי". לעומתה מדרגת כהן גדול הינה במדרגת דעת - "כי שפתי כהן ישמרו דעת", דעותיהם שונים, והוא שורש הדעת. אבל במדרגה היותר עליונה, מדרגת מלך, דוד מלכא משיחא - "אשכילך בדרך תמים, אתהלך בתום לבבי", זו מדרגה שהיא למעלה מכהן גדול. "תכלית הידיעה שלא נדע", זוהי מלכות שלמעלה מכהן גדול [והגם שלכולם יש את ה"תם", אבל אינם נמצאים באותו מקום, מחמת ש"התם" של כל אחד הוא תם פרטי, והתם של המלך הוא תם פרטי, מלך שכולל את כולם, שזוהי כל מלכות, שמקבצת ומאחדת את כולם]. ■ המשך בע"ה בשבוע הבא-

מתוך שיעורים על ספר "המספיק לעובדי ה'

זוהי תמצית הדברים בקצרה. ■ המשך בע"ה בשבוע הבא - מתוך סדרת שיעורים "דע

את תורתך דרכי הלימוד"

בלבביפדיה

ב"מ (כג, ע"א) - אמר רב זביד משמיה דרבא, כללא דאבידתא, כיון דאמר ווי לה לחסרון כיס מיאש ליה מינה. והבן, שיש תחלת אבידה, בשעה שאבדה מבעליה, אולם מכיון שיש מצות השבת אבידה, השתא אינו אבידה גמורה. אולם כאשר מתייאש ופקע מצות השבת נעשה על החפץ שם אבידה גמורה. ובדקות נחלק הדבר לב' חלקים. א. עצם היאוש, מצד בעלי החפץ, שמתייאש ואינו מחזר חר אבידתו. ב. מצד המוצא, שאינו צריך להשיב. כי פעמים אף אם היה יאוש איכה מצות השבת, כיון שבא לידו באיסורא. או שמשיב לפניו משורת הדין, כמ"ש (ב"מ, כד, ע"ב).

והנה שורש יאוש יש בו ב' פנים. א. יאוש, יו-אש. וזהו יאוש של אש מאותיות י"ו, אותיות הזכר שבשם הוי"ה, כנודע. ב. יאוש מכח מדת העצלות. ושייך בעיקר לנשים, שנשים עצלניות הם (ב"ר, לך לך, מה, ה). וכלשון הציוני (בשלח) יבא לידי יאוש ועצלות. (ועיין ליקוטי הש"ס לאריז"ל, אבות, ד"ה נתאי הארבל). והעולה שיש יאוש של זכר, ויאוש של נקבה.

ולכך יש שני מהויות של יאוש. יאוש מדעת, ויאוש שלא מדעת. ושורש יאוש מדעת בזכר, שדעתו שלמה. לעומת כך, יאוש שלא מדעת שורשו בנזק, שדעתן קלה עליהן (שבת, לג, ע"ב). ולכך לעולם הלכה כרבא לעומת אביי, זולת יע"ל קג"ם. וחד מינייהו יאוש שלא מדעת. ועומק הדבר, כמ"ש רש"י (גיטין, לד, ע"ב) ונראה בעיני דעל שם שרבה בר נחמני גידל אביי בביתו ולמדו תורה שהיה יתום, השיאו את שם אביו נחמני. ועיין מהרש"א (קידושין, לא, ע"ב) וז"ל, ובספר יוחסין, אביי, ר"ת אשר בך ירוחם יתום. (ועיין באר שבע, הוריות, יד, ע"א, בשם הגאונים להיפך). ועיין מגלה עמוקות (ואתחנן, אופן קצב) וז"ל, אביי היה יתום, כדאשכחן בכמה מקומות בתלמוד. וזה נרמז בשמו, כי אביי נוטריקון אשר בך ירוחם יתום (הושע, יד, ד), אך בי ישוב יהפוך (איכה, ג), לקיים קרא יתום אתה היית עוזר. ועיין סדר הדורות, חלק תנאים ואמוראים, אות א', שסידר הדברים באופן נפלא, כל השיטות בכך.

ואיתא בשער הגלגולים (הקדמה לד) וז"ל, ולפי שאביי כל חלקיו משורש קין, לא היתה הלכה כמותו לגבי רבא חבירו, שהיה מן הבל, כמו שנתבאר אצלנו. וזהו הטעם למה היה אביי יתום, ולא ראה לא אבי ולא אמו, וכמו שנרמז שמו בפסוק אשר בך ירוחם יתום, ר"ת אביי (ובמק"א כתב שהיה גלגול ירוחם).

ולכך כיון שלא ראה אביו כלל, ומעט הכיר אמו בלידתו ונמשך אחר אמו, אחר "שלא מדעת" בשורש דעתם קלה, כנ"ל. ולכך הלכה כמותו ביאוש שלא מדעת.

שאלה מגפת "הקורונה" בסין - סיבתה ותיקונה

לכבוד הרב, בימים אלו ישנה מגפה בסין בשם "קורונה", והיא מתפשט במהירות והורגת אלפי אנשים גויים סינים.

איך אנחנו כיהודים צריכים לראות זאת, האם לשמוח באבוד רשעים רינה, או שאין פורענות באה לעולם אלא בשביל ישראל, ואנחנו צריכים להתחזק. ואם להתחזק, במה להתחזק? תודה רבה.

תשובה כיוון שאין עיקרה להרוג עוברי עבירה בעיקר, אין שייך באבוד רשעים רינה. אלא כל פורענות שבאה לעולם לא באה אלא בשביל ישראל.

ובעבר כאשר היו מגפות התפשטותם הייתה קטנה יותר, רק בכפר, עיר, או מדינה סמוכה. אולם עתה שכל העולם הפך לכפר קטן, הדבר מתפשט במהירות בכל העולם. וזו המגפה הראשונה החזקה ביותר מאז שהעולם כולו כפר קטן שכולם מעורבים זה בזה, ועי"ז מקבלת מגפה זו פנים חדשות. בחינת כתר דקליפה.

ושמה "קורונה", קור ו-הן. נפרדות, קור היפך חמימות. ואותיות ה"ן אין להם בן זוג כמ"ש חז"ל עה"פ "הן עם לבדד ישכון". והוא עומק הגילוי, שכח החיבור שמחבר את כל העולם, אינו חיבור של חמימות, אלא חיבור של קרירות, עמלק, "אשר קרך". כי עיקר החיבור עתה בעולם אינו פנים בפנים, אלא אחר באחר, ע"י שליחת הודעות וכו'. כי זהו מדרגת הדור, "חיבור של קור".

ושורש התיקון להתחבר לטובים ומזוככים לפי ערך כל אחד. וכן חיבור של חום. וזהו סוד משיח, אותיות יש-חם.

בלבביפדיה

תרומה | ד-ת

ונתת אל הארון את העדת. עדת, ע-דת. הנה התוה"ק כתיב בה (דברים, לג, ב) מימינו אש - דת למו. ועיין ר' חיים פלטיאל שם, דת למו, אותיות תלמוד. והיינו שיעקר גילוי "דת" נמצא בתלמוד. ולכך נתנו הלוחות אל ארון העדת. עדת, ע-דת. כי היא שורש הדת לכל ע' אומות. ולכך העסק בה בבחינת תמיד, דת-מי. והציווי, ידיעת התורה. דעת, דת-ע. והיא בבחינת ממנו יתד, ממנו קשת (זכריה, י, ד) יתד, י-דת, עשרת הדברות. והדבר נגלה בעיקר בנקודות של תורה. נקודות, דת-נוות.

ומדרגת העוסק בה, ישראל, עוסק בה מכח שהוא "דמות" של מעלה. דמות, דת-מו. וזהו בחינת תולדה, תד-לוה. שבכל תולדה נמשך דמות זו. ולעת"ל יתגלה תורת משיח שבא מיהודה, לשון הודאה, תודה. תד-וה. וזהו אש-דת, אש של תודה. שהוא בחינת דוד, אבן מאסו הבונים היתה לראש פינה, חיבור הקצוות, ראשית ואחרית, שהוא בחינת א"ת ב"ש. ועיין ר' חיים פלטיאל (כ"ל), "אשדת", בגימט' בא"ת ב"ש, מכאן שדורשים התורה בא"ת ב"ש.

וכאשר יש נפילת מוחין ממדרגת דת של תורה, נעשה תרדמה, דת-מרה. והוא שורש נפילת אדה"ר שכתוב ביה (בראשית, ב, כא) ויפל ה' אלקים תרדמה על האדם. ומכח כך הושרש נפילה למוחין של קלקול, ולכך נתפתה לאכול מעץ הדעת. דעת, דת-ע. ונעשה דל, דלות, דת-לו. ויצא ממדרגת הוה למדרגת עתיד (כי נעשה מיום אחד אלף שנה, ודו"ק), עתיד, דת-עי. ואז יצא מן הלובן העליון, לאדמימות, אדמדמת, דת-אדמם, בחינת אש - דת דקלקול. והוא חלקו של עשו, שכולו כאדרת שער, אדרת, אר-דת. והוא מש"כ (שם, כז, מ) כאשר תריד, דת-רי. ומכח כך נעשה שורש כל הקלקולים. והם, בחינת פדחת, פח-דת, כמ"ש (שבת, קנא, ע"ב) עד אשר לא תחשך השמש והאור, זו פדחת והחוטם. ופירש"י (קהלת, יב, ב) שהיא מאורה ומצהבת באדם בחור, וכשמזקנת היא מעלת קמטין ואין מצהבת. שהוא בחינת מש"כ (מלאכי, ג, יד) הלכנו קדרנית, דת-קרני. והוא בחינת חולי הדלקת (דברים, כח, כב) קל-דת. וכן חולי הקדחת (ויקרא, כו, טז), קד-חת. שהם מיני חמימות דקלקול, שנפלו מאש-דת, חמימות דקדושה. וכן דבשת (ישעיהו, ל, ו) דת-בש.

ובמדרגה זו האדם נמצא בבחינת מתנווד (ירמיהו, לא, יז) דת-מנווד. וזו מדרגת דתן, דת-ן, שנתנגד למשה ודעתו - דתו, שכולו מתנווד. וכאשר זהו פגם של ציבור הוא בבחינת עיר הנדחת, נדחת, דת-דח. ופעמים נגלה ביחיד, בעבד נרצע, שרצעו אדוניו את אנו בדלת, דת-ל. כי אזן ששמעה בהר סיני וכו', והרי שפוגם ב"דת" של תורה, ולכך נרצע בדלת. וכאשר נתקן נעשה פדות, דת-פ"ו, גימט' אלקים, שנתקן כל הדינים.

שרשי התיבות המרכיבות מאמר זה: אדות, אדמדמת, אדרת, אדמתא, דבשת, דת, דעת, עדת, דתן, דמות, דלת, שדמות, תודה, דבלתמה, דלות, דלקת, דוכיפת, יתד, ילדות, מילדת, מתנדב, מתקדש, נדחת, נקודות, קדחת, תמיד, התודה, עתודים, פדחת, תדעל, תרדמה, עתיד, פדות, פרשנדתא, קדרנית, שהדווא, תדהר, תולדות, מתנווד, אש-דת. ■ המשך בע"ה בשבוע הבא - נכתב על ידי הרב שליט"א במיוחד לעלון זה

ב"מ (נח, ע"ב) - אם היו יסורים באין עליו, אם היו חלאים באין עליו, או שהיה מקבר את בנו, אל יאמר לו כדרך שאמרו לו חבריו לאיוב (איוב, ד, ו) הלא יראתך כסלתך תקוותר ותום דרכיך, זכר נא מי הוא נקי אבד. ובסנהדרין (כט, ע"ב) בנסיון העקידה א"ל (אברהם לשטן) אני בתמי אלך, א"ל הלא יראתך כסלתך. א"ל, זכר נא מי הוא נקי אבד. ובתנחומא (וישלה, ח) וכי ראית צדיק אובד מימיו, זכר נא מי הוא נקי אבד. כי הצדיק אינו מאבד את חלקו בעוה"ז ובעוה"ב, כמ"ש (זוה"ק, פנחס, ריז, ע"א) ועל דא כתיב, זכר נא מי הוא נקי אבד, דלא אתאביד בההיא שעתא, ולא אבידר וחיה כד פרחא מניה. ולכך אמרו (מגילה, טו, ע"א) ואמר רבי אלעזר אמר רבי חנינא, צדיק אבד, לדורו אבד, משל לאדם שאבדה לו מרגלית, כל מקום שהיא מרגלית שמה, לא אבדה אלא לבעלה. וכתב המהרש"א שם, כוונת בזה על השארות הנפש של הצדיק, ואינו אבד במיתתו.

אולם כאשר יש חשש לצדיק עצמו שיאבד, ע"ז אמרו (קה"ר, ז, טו) שאלו את שמואל הקטן, מהו דכתיב יש צדיק אובד בצדקו, אמר להם גלוי וידוע לפני מי שאמר והיה העולם שהצדיק עתיד לבה לידי מייט (מתמוטט), אמר הקב"ה עד שהוא בצדקו אסלקנו שנאמר יש צדיק אובד בצדקו. ועיין של"ה (ווי העמודים, פכ"ג) וזהו כוונת המקרא כי אדם אין צדיק בארץ אשר יעשה טוב ולא יחטא.

ויתר על כן אמרו (אוצר המדרשים) ויש צדיק אובד בצדקתו, איירי בצדיק שאינו גמור (עיין ברכות, ז, ע"א) שמביאים עליו רעות לצורפו ולהביאו לחיי עוה"ב. (ואמרו "זוה"ק, שמות, נז, ע"ב) צדיק אבד בתרי סטרי, חד דלא שראן ביה ברכאן כד בקדמיתא, וחד דאתרחיקת מניה בת זוגיה דהיא כנסת ישראל. ועי"ש דברים, מו, ע"א). ועיין אבן עזרא (פירוש קצר, כי תשא, לד, ז) יש צדיק אבד בצדקו, ע"כ כתוב מלת יש, כי הוא המעט. ועוד ביאר בשארית ישראל (שער ההתקשרות, ליקוטים, ד"ה יש צדיק) וז"ל, יש צדיק אבד בצדקו וגו'. הפירוש הוא, שאפילו הצדיק יכול להיות אובד ח"ו בצדקו, הינו שהוא מחזיק את עצמו לצדיק, וסובר שהוא בתכלית השלימות. ולשיטתו זהו בחינת צדיק שאינו גמור.

ובביאור צדיק שאינו גמור, עיין זוה"ק (פנחס, ריג, ע"א) מאן הוא צדיק גמור ומאן הוא צדיק שאינו גמור, וכי מאן דלא שלים במלוי צדיק אקרי, אלא צדיק גמור ידע דהא לא נטיל גלגולין עקימין, ובאחסנתיה בני בנין, ואתקרין שורין וחצב בירין ונטע אילנין, צדיק שאינו גמור, דבני בנין באחסנתא חפר בה בירין וואעדד הא אתקין אבני יסודא כמלקדמין ואעמל בה ולא ידע אי אתשאר דלילה.

ועיין מלבי"ם (בראשית, תורה אור, יח, א) המשחית אינו מבחין בין רשע ובין צדיק שאינו גמור (ולכך שייך בו אבד) וכאשר השיב לו שהם צדיקים גמורים שזה מבחין גם המשחית. ■ המשך בע"ה בשבוע הבא - נכתב על ידי הרב שליט"א במיוחד לעלון זה

אור א"ס

ע"ס הגנוזות במאצילין הוא תורת שעשוע קודם שנברא העולם, והוא בחינת מ"ש (ב"ק, יט, ע"ב) כשכוש יתירתא. והוא תורת המגילה, תורת שעשוע.

צמצום

כתיב (תהלים, סח, ז) אלקים מושיב יחידים ביתה, מוציא אסירים בכושרות, כוש-רות. בכי ושירות, פורים תחילתו בכי וסופו שירות. וכתיב ובני חם כוש ומצרים (בראשית, י, ו). מצרים לשון מיצר. ואמרו (ב"ב, נד, ע"א) איתמר, שדה המסויימת במצריה, אמר רב הונא אמר רב, כיון שהכיש בה מכוש אחד קנה כולה. ושמואל אמר לא קנה אלא מקום מכושו בלבד.

קו

עיין רמב"ם (חולין, פ"ט, מ"ד, פירוש המשניות) וקיסם, עץ דק כעין כוש. והקו כעין צינור דק. ועיין ר"ש (כלים, פ"ט, מ"ו) כוש, פלך שהאשה טווה בו, ויש ברזל בראשו ושמו צינורא. אולם הוא ברזל עקום, עיין רע"ב שם. ולכך מקבל טומאה מפני ברזל זה. וכן עיין תפא"י (פרה, יב, ב, ותוי"ט, יכין) ספק מן הכוש, ר"ל אם קשר האזוב בחוט או תחב בו כוש. והרי שחוט מקביל לכוש. בחינת קו-חוט.

עיגולים

אמרו (מגילה, יא, ע"א) מהוה ועד כוש. רב ושמואל חד אמר הוהו בסוף העולם וכוש בסוף העולם, וחד אמר הוהו וכוש גבי ההדדי הוה קיימי. צורת עיגול, נעוץ סופן בתחילתו, ותחילתו בסופן. ועוד אמרו (ב"ר, טז, ג) ושם הנהר השני גיחון וגו', עדיין לא עמד כוש והוא אומר את כל ארץ כוש, אתמהא, אלא מראשית אחרית, עיגול כנ"ל.

ועוד: כתיב (אסתר, א, ו) על גלילי - כסף ועמודי שש, ר"ת כוש - גלילי, עגול.

ישר

ג' קוים. ועיין שבת (יז, ב) כוש - כלי שטוין בו. ועיין רמב"ם (פרה אדומה, פי"ב, ה"י) הכוש שפותלין בו החבלים. ועוד כתיב (משלי, לא, יט) ידיה שלחה בכישור. ועיין

ר"ש כלים (פי"א, מ"ו) כוש, פלך, ובלשון מקרא כישור. כישור, כ-ישור, יושר. וכאשר נעשה חיבור שאינו נכון כתיב (ויקרא, יט, יט) ובגד כלאים שעטנז, ר"ת כוש.

שערות

כושי שחור. ושורשו בשערות הראש השחורים המתפשט לשחור שבעין ומשם לכל גופו. וז"ש כלה שעיניה יפות כל גופה אינו צריך בדיקה, והוא בחינת כושית בעיניה. כמ"ש גבי ציפורה, אשה כושית לקח.

ועוד. כתיב (ויקרא, יד, ח) כל שערו ורחץ - במים, ר"ת כוש.

אזן

חרש, אותיות שחר. שהחרשות נעשה מכך שחל שחרות באזנים. ואמרו (שבת, קז, ע"ב) מה עורו של כושי אינה חוזרת, אף חבורה אינה חוזרת. והיינו שכל שאינו אלא חבורה פרטית אין שייך בעצם אינו חוזר, ועיקר אינו חוזר שייך כאשר החבורה חל בשורש, והוא חרשו, נותן דמי כולו. ועיין זוה"ק (מדרש הנעלם, חיי שרה, קל, ע"א) ותנינן, א"ר אבא א"ר יוחנן, כתיב היהפוך כושי עורו ונמר חברברותיו, כך הרשעים שלא זכו לשוב בעוה"ז ולהקטיר מעש"ט, לעולם לא יקטירו לעוה"ב.

חוטם

לשון חטא וחיתויו. ואמרו (שוחר טוב, ז) זו כנס"י, כשישראל חוטאים להקב"ה קורא אותם כושים. ועיין כלים (פ"ט, מ"ח) שתנור נטהר מלקבל טומאה כאשר ניקב כמוציא כוש. נעשה חיתויו.

ועוד. קושט ממיני בשמים נקרא כושית (עיין ירושלמי, חגיגה, פ"ג, ה"ד).

פה

(ב"ר, לך לך, מב, ד) ג' שמות נקראו לו, כוש ונמרוד ואמרפל. כוש שהיה כושי ודאי, נמרוד שהעמיד מרד בעולם, אמרפל שהיתה אמירתו אפילה. וכן ציפורה, לשון ציפור, דיבור כמ"ש גבי מצורע, נקראת כושית.

ועוד. עיין רע"ב (חגיגה, פ"ג, מ"ג) או שתחב הוא עצמו אוכלים של קדש בפיו ע"י כוש. ומקורו (יומא, פב, ע"א) תוחבין לה כוש ברטוב, ומניחין לה על פיה.

בלבביפדיה - קבלה | מהוהו עד וכוש: פורים

אבא

או"א זיוגם תדיר והיפך זה ציפורה, כושית, שפירש משה ממנה. עיין רש"ר הירש (בהעלותך, יב, א) חיי אישות עם כושית נחשבים מנוגדים לטבע, דבר שאין הדעת סובלתו. ולפיכך מי שנשא אשה ואע"פ כן היה פרוש ממנה אמרו עליו שנשא אשה כושית. וזהו להצד כושית שחורה. אולם להצד שלשון סגי נהור אצלה זיוג תדיר וזהו בחינת או"א.

ועוד. מרדכי יסוד אבא (כמ"ש בפרי עץ חיים שער הפורים). ומרדכי ואליהו עולים בגימ' כוש. כי מרדכי שורש סיבת הגזירה, לא יכרע ולא ישתחוה. וחרבונא שלחד מ"ד הוא אליהו, שורש סיבת ביטול הגזירה, מייעץ לתלות את המן בחינת מכוש אחרון, גמר מלאכה. כוש לשון מכוש, אחרון.

אמא

מחד בה יין המשמח, ומאיך מינה דינין מתערין משם אלקים שבה, ובפרט מתבונה. והנה כתיב (ישעי', כח, ז) וגם אלה ביין שגו ובשכר תעו - כהן ונביא שגו - בשכר, ר"ת כוש. בחינת ט' קבים של שכר נטלו כוש, שגו בו.

ד"א

סוד ו"ק, שישים. ואמרו (פסחים, צד, ע"א) מצרים אחד משישים בכוש, וכוש אחד משישים בעולם.

ועוד. כושית, כו' - שית. בחינת שם הוי"ה ז"א, והוא ו"ק, שית.

נוק

עיין מאורי אור (אות א', סימן קכ"ה) אשה כושית, הנוק' בהיות בה ש"ך דינים. והוא בחינת מש"כ (בהעלותך, יב, א) אשה כושית לקח. כושית כפשוטו, מארץ כוש. או לשון סגי נהור. או ש"ך דינים כנ"ל.

ועיין מעשי ה' (מעשי תורה, בהעלותך ד"ה אל) שאני אומר, שאשה כושית הוא כינוי לאספקלריא הבלתי מאירה. נוק', לית לה מגרמה כלום.

■ המשך בע"ה בשבועהבא - נכתב על ידי הרב שליט"א במיוחד לעלון זה - להארות, הערות, והוספות:

rav@bilvavi.net

ועוד. עיין של"ה (מסכת שבועות, תורה אור, רמ) הכושית גימ' יפת מראה. כבר כתבתי שהתורה שבעל פה נקראת אשה, והיא כושית, וממנה יפת מראה. ששכינה מדברת מתוך גרונו, שזכה להארת אורות הפה (ולא רק מלכות תחתונה).

עינים - שבירה

כתיב (בראשית, ב, יג) ושם הנהר השני גיחון הוא הסובב את כל ארץ כוש. ובב"ר (שם) זו מדי שהיה המן שם עמה, עינים כנחש, ע"ש על גחונך תלך, הוא הסובב את כל ארץ כוש, ע"ש המלך מהודו ועד כוש. וכתיב (ישעיה, כ, ה) וחתו ובשו מכוש מבטם. והבן שהשבירה במראה העינים ונהפך לשחור. ובעומק, שער הכושר, כוש-ר, נחש היה לו שעת הכושר קודם החטא.

ועוד. יין של עין כושי (ע"ז, לא, ע"א). ועיין תנחומא (צו, יג) כושית בגימט' יפת מראה, חשבונו של זה כחשבונו של זה.

ועוד. וע"ש נוייה קרויה כושית, כאדם הקורא לבנו נאה כושי, כדי שלא ישלוט בו העין (תנחומא, צו, יג).

עתיק

כללות דבר והיפוכו - אשה כושית לקח, לשון סגי נהור ושורשו רדל"א, כללות ההפכים. סוד לא ידע, וכאשר נשתלשל לתתא, כתיב היהפוך כושי עורו. נעלם כח ההיפוך. ואמרו (קדושין, מט, ע"ב) י' קבים שכרות ירדו לעולם, תשעה נטלו כושים וכו'. ואמרו (שוחר טוב, ז) ולמה קראהו (לשאול) כוש, שהיה משתנה עלי בכל שעה ורודפני. ושינוי זה בג"ר דעתיק רדל"א, כמו שביאר הרמח"ל בקל"ח פתחי חכמה. וכתיב (תהלים, ז, א) שגיון לדוד אשר שר לה' על דברי כוש בן ימיני. שגיון בחינת בלא דעת, על דברי כוש - קיש, שאול, כנ"ל.

אריך

אריך עליו מתלבשין כל הפרצופים. ועיין רמב"ם (פרה אדומה, פי"ב, ה"י) העץ שמלפפין עליו הטווי והוא הנקרא כוש. ואולי בארץ כוש מגדלין פלפלין (עיין להלן ערך גבורה) וזהו מלפפין. אולם נחסר אות אל"ף, א-פל. והארץ הוא א"י שעתידה להתפשט לכל הארצות, משורש הארת אריך כי השתא מלפפין עליו ונסתר פנימיותו. ולעת"ל יוסר הלבוש ויתגלה העצמות.

והרי ג' חלקים:
א. חשבון נפש על מעשיו אם יש בהם עון, וכיצד לתקן.
ב. לימוד ארבעת היסודות הלכה למעשה.
ג. קבלה קטנה בדבר הראוי לתקנו ביותר.

תענו

בקשת פרנסה, רוח הקודש, וילדים צדיקים במוסף של ר"ה

במוסף של ראש השנה כאשר השליח של הקהילה אומר את המילה 'איה', כתוב בסידור שהמקובלים אומרים כי כל אחד יכול לבקש אחד משלושה דברים: א. פרנסה ב. רוח הקודש ג. ילדים צדיקים. למה צריך להיות מוגבל לשאלו את אידון העולם רק אחת משלוש המתנות האלה, האם אפשר לבקש את כל שלוש המתנות האלה?

תשובה:

בשורש הכל מאוחד. בענפים ישנה התפרטות, ושורש ההתפרטות לשלש: ימין, שמאל ואמצע. מי שנמצא בענף, יכול לבקש רק אחד משלושה דברים. אולם מי שדבק בשורש, באחדות, כוללם יחד. יסוד זה מובאר בדברי המגיד ממעריט, על אומרים "הרצפה להחכים ידירים, הרצפה להעשיר יצפין". והוא ז"ל הוסיף שהרצפה גם חכמה וגם עשירות, יעשה עצמו כאין – דבקות בשורש, ששם הכל אחד.

פורים

תענה

הצורה הראויה להתבטח בפורים, עבודת היסוד

שמעתי מורבב בדרשה שרק מי שנשמתו כבר גיליה בשאר השנה הוא ראוי להשתכר בפורים, ואם לא, אז לא נאמר בו "נכנס יין יצא סוד", כיון שהאדם הזה עדיין לא גילה את "סוד" מלבו. והרב מסביר עוד העמקות של היין בפורים בגוונים שונים. א. אז לפי כל העלילי הרוחניות שבא ע"י יין של פורים הוא ע"י יין דוקא, כיון שרק יין הוא בגמטריא סוד, ולא שאר משקה. א"כ מה ההסבר במחלוקת בפוסקים אם האדם יוצא "חייב איניש לבסומי בפורים" ע"י יין דוקא, או אפי' כל דבר המשתכר. ב. ובעיקר מה שמפריע לי הוא, ובכל שנה לשנה אני מסתפק כיצד אני צריך להתנהג גבי השכרות בפורים. מעולם לא נכנסתי לשכרות כ"כ, רק אני נוהג לשנות לא קצת יותר מהרגיל וכמיס הרמ"א ואז לשון, אבל בכל שנה כשיצאתי מפורים לא

מועדים • סורים | שגב

ש כמו "אבל" שאינו חנה. יושב בדר, הם זה והאש, ואני נשאר

למה אין אני רוצה

מזון, וגם יום למחרת עשה חולה למחרת. לי ולצרה הזאת, הלא ש להם עליי רוחניות שא שכתם בהפסד, ל כל מחרת הפורים. לאחריים

הא. צד אחד, אפשר שזה לקלים. השנה אני לא מגלה דני שאני רוצה מאד, וכמו רוב ב"א, אבל לי אפשרות לצלצל

בפורים בהסעדה. חשבתי שאולי משום סיבה זאת ראוי לי להשתכר אפשר שהרב ידריך אותי בזה, כיון שזה יום אחד של השנה תלוי בו, ובפרט משום שאין אני רוצה ליפול לקליפת "עמלק-ספק" בפורים עצמו. תודה רבה להרב רישר כחך מאד.

תשובה:

א. כל דבר יש לו שורש וענפים. ושורש השכרות בפורים בבחינת נכנס יין יצא סוד, הוא בין דוקא, אולם מצד הענפים, יש גם הארה זו בשאר דברים המשכרים, אולם לא הארת שורש אלא הארת ענף.

ב. כתוב ב"היה היתה אורה ושמחה. והבן שלעולם השמחה באה מתוך אורה. אולם ישנה הארה וישנם ניצוצות, חלקי הארה. והנה, רוב ב"א עיקר שחוקם ושמחתם בפורים, שמחת נפש הבהמית, פעמים גובל באיסור של ליצנות ופגיעה בזולתו, וכדו, ואי זהו שמחה מתוך התלכשות בג קליפות ומרכבה אליהם. ופעמים אף שאין בו איסור ממש, מינו זו שמחה של נפש בהמית, השמחה ממה שנפש בהמית שמחה, בשר, יין, ומילתא בדיחוחתא, וכדו. ופעמים יש בשמחה זו אף ניצוצות של שמחת אמת, ניצוצות דיקא. ואי זה תערובת של שמחות הניל יחד עם ניצוץ או ניצוצות של שמחה. ואי ניכר תשוקת רצון הלב אמתו שמדבר על שאפתו ורצונותיו מתוך שכתו וכדו כנדוד. אולם ע"ד כלל

וניצוצות של שמחה. רה. ולכן מה שנראה שמחתם בגדר הניל. הכרה פנימית עדינה ושמחה, ולכן אינה

שני, ולכן אף בשעה בנאי, מיעוט, שאור עם מניחים ומשמרם. לס נצרך לבדוק מה

אן שלא איבדו הידעת, ופשו לבטאות דברים וגילוי תשוקת הלב, ל העידן הדק שראוי

מקפק, אור המקפק, שהוא בחינת ר, ענינו ביטול פרים, ענינו ושוב, רצוא

ובאמת שאלת חכם חצי תשובה, לבדוק בכל דבר את דרי הדין, בכל שיטות הפוסקים. ואח"כ לבדוק אף את מדרגתו בכל חלקי נפשו בפרטות מה התועלת ולהיפך בכל אחד מן האופנים. וכן ראוי לכל אדם לברר את כל שיטות הפוסקים בגדרי דין שכרות ביום זה. ולברר בגופו מה מדרגת נפשו ומה התועלת אם ישתכר, ופרטי התועלת ומה הנזק ופריטי. וזו הדרך שיבור לו האדם הלכה למעשה. זו הדרך לכו בה. ואל לו לאדם לתלות עצמו באילנות גדולים, ואין למדון מן המעשה של אנשים גדולים מחד, ושל רוב העם הנוהג ללא דקדוק מאיין (ובהו לא נאמר מ"ש בפסחים, אם אינן בניאים בני בניאים הם, כי זה קאי במקום שאין להם טעם לנסות, אולם האם נפש הבהמית המחפשת שחוק וקלות ראש, פורקן ושחרור ושאי מרעין בישין, לומדת מן הבהמה ומאומות העולם, שדרכם לשנות לשכרה ביום אידם בפרט, ובכל חיייהם בכלל). אלא על כל אחד לנהוג לפי מדרגתו, ככל, מתוך בירור גדרי ההלכה וגדרי מדרגתו בכל פריטה.

ועבודת כל אדם ביום הזה, לגעת בנקודה הפנימית ביותר בגופו, לפי השגתו עתה, שהיא מדרגת "אורה", דיליה, ומשם נמשך שמחתו. ואין לך קליפה גדולה ליום הזה, בה שאדם נמשך אחר זולתו, שהיא הפקעה מוחלטת, של מדרגת "אחידות" שאמרה אסתר. ומה שנהג להתחפש היינו להראות שאין שאנו נראים כל שנה זהו תחופשת, ומכך כך לגלות את ה"אני" האמת. ואי לו מי שמתחפש ביום זה

מועדים • סורים | שגב

זה הוא היום להגיע לעצמיות נפשו שלמעלה מן הידעת, וממקום זה היותו יתיש, כי אין בלתו. וביום זה יש גילוי גמור של "המלך", שאפילו ך של חולין) מתגלה מלך מלכי המלכים. והוא הגילוי שסחם מלך הוא המלכים. וביום זה המלך גלוי בכל מקום. ולכן עבודת יום זה להפשיט ם, בחינת מגילה, לשון גילוי, וע"ז נוגע בעצמות נשמות, בעצמיות שלו, וחתו משמח אחרים. ומשם יונק תורה של גילוי, מגילה, שהכל גלוי, ואין ד"ש להיהודים היתה אורה זו תורה, תורה של גילוי, והיא המביאה לידי ל, וזו השמחה האמתית של יום זה, שאין שני לו. כי בכל השנה אורייאט , וביום זה כולו גילוי, כולו מגילה. והו "מגילה נקראת", שטמור המגילה תורה כולה, והיו הדברים נקראים, אמליחם, וכן האם נקראת אמליה. כי זהו הוא שמחה שלמה, שמחה בשורש, שמחה בו יתיש, שמחו צדיקים

תענו

בגדר הצלת מורכי המגזירה

הרב שליט"א על פורים (מספר כ"ב - שתי דרכים לשמחה). הרב מבאר סטרו חיו בנן עדן בהאי עלמא. כמו אדם חווה קודם חטאת. והוה העומק ן מן הגזירה, כיון שלא היו באמת בהאי עלמא. אבל בדרשה אחרת של א על פורים (מספר ס"ד - דברי צומות וועקתם) הרב שליט"א מבאר משה למורדכי, למה משה לא היה בגזירה של אבדון כשהדור חטאו דכי שהיה בכלל הגזירה - והרב מבאר משום שמושה לא היה בהאי עלמא ג העגל אלא היה בשמים. מאשיכ מורדכי, שהיה בעולם עם שאר דורו, דכי היה בכלל הגזירה

אולי לא הבנתי נכון את כוונת הרב. אפשר אם הרב יכול לבאר לי למה אין זה סותרו. ברצוני לדעת ולהבין. ישר כח להרב שליט"א לאין שיעור, על כל השיעורים והספרים הנפלאים והאמתים. בהוקרה רבה.

תשובה:

ישנם ג מדרגות:
א. מדרגת כל אדם - נמצא בעוה"ז כפשוטו.
ב. מדרגת מורכי - נמצא בגופו בעוה"ז וחייב בכל המצות, אולם בפנימיותו דבוק בעולם העליון.
ג. מדרגת משה - בשעה שעלה למעלה, היה פסור מותפליין וכדו. כי מוגדר לדינא שנמצא למעלה. אינפי שאמרו (סוכה ה ע"א) שלא עלה למעלה מעשרה. ולכן מורכי היה בגזרה מדון גופו, אולם ניצול ממנה כי היה דבוק בפנימיותו לעילא.

שאל לבי שו"ת תשע"ח-ט

בחניות הספרים בארץ עכשיו

רכישת ספרי הרב: ספרי אברמוביץ - משלוח ברחבי העולם 03.578.2270

תרסט (669) שאלות ותשובות תשע"ח-ט

פורים

תענ

הצורה הראויה להתבסס בפורים, עבודת היום

שמעתי מהרב בדרשה שרק מי שנשמתו כבר גלויה בשאר השנה הוא ראוי להשתכר בפורים, ואם לא, אז לא נאמר בו "נכנס יין יצא סוד", כיון שהאדם הזה עדיין לא גילה את "סוד" מכבר. והרב מסביר עוד העמקות של היין בפורים בגוונים שונים.

א. אז לפי"ז כל העליי' הרוחניות שבא ע"י יין של פורים הוא ע"י יין דוקא, כיון שרק יין הוא בגמטריא סוד, ולא שאר משקה. א"כ מה ההסבר במחלוקת בפוסקים אם האדם יוצא "חייב איניש לבסומי בפורים" ע"י יין דוקא, או אפי' כל דבר המשתכר.

ב. ובעיקר מה שמפריע לי הוא, דבכל שנה ושנה אני מסתפק כיצד אני צריך להתנהג גבי השכרות בפורים. מעולם לא נכנסתי לשכרות כ"כ, רק אני נוהג לשתות קצת יותר מהרגלי וכמ"ש הרמ"א ואז לישון, אבל בכל שנה כשיצאתי מפורים לא הרגשתי שהייתי שמח באמת בפורים. בכל פורים אני מרגיש כמו "אבל" שאינו בשמחה, כל הנמצאים בסביבותי הם שמחים ואני חוץ למחנה, יושב בדד, הם נמצאים בתנועה של שמחה ועונג ועליי', יסודות המים והרוח והאש, ואני נשאר בעפר שלי.

עשיתי חשבון נפש על עצמי, ויצא לי שיש לי הרבה סיבות למה אין אני רוצה להשתכר בפורים:

תשובה:

- אני ירא שמא זה גורם לי לזלזל במצוות, בתפילה ובברכת המזון, וגם יום למחרת של פורים, שבדרך כלל מי ששותה הרבה בפורים אז הוא נעשה חולה למחרתו, ואינו מתפלל במנין וכו'. וא"כ לעולם אני חושב לעצמי, מה לי ולצרה הזאת, הלא כל זה הוא בגדר יצא שכרו בהפסדו, ואפי' אם בנ"א כאלה יש

להם עליי' רוחניות בפורים, אבל הרבה הרבה פעמים זהו עליי' ואח"כ ירידה, יצא שכרם בהפסדם, פעמים מפסידים את הפורים עצמם, ופעמים מפסידים את כל מחרת הפורים.

- אני מתיירא לגלות את מה שנמצא בפנימיותי, הן לעצמי והן לאחרים - אני מתיירא מה אני יכול למצוא שם, וכמו שאמר הרב בדרשה.

א"כ יש לי סתירה ברצון שלי, אם ראוי לי להשתכר בפורים. מצד אחד, אפשר שזה תהי' גאולת הנפש שלי. מצד אחר, אני חושש על תוצאות מקולקלים.

- יש לי עוד סיבה להשתכר, והוא משום שבדרך כלל בתוך השנה אני לא מגלה אהבתי לאחרים, ויש קרובי משפחה כגון אבי חמי וגיסי ודודי שאני רוצה מאד לבטא אהבה כלפיהם, אבל איני מסוגל לעשות זה בתוך השנה, וכמו רוב בנ"א, אבל ע"י השכרות בפורים אז אני יכול לבטא אהבה כלפיהם - יש לי אפשרות לצלצל לאבי ואמי ואחי בפורים ע"י טלפון, וחמי ושאר קרובים שלי שאני נמצא עמהם בפורים בהסעודה. חשבתי שאולי משום סיבה זאת ראוי לי להשתכר.

אפשר שהרב ידריך אותי בזה, כיון שזה יום אחד שכל השנה תלוי בו, ובפרט משום שאין אני רוצה ליפול לקליפת "עמלק-ספק" בפורים עצמו.

תודה רבה להרב ויישר כחך מאד.

א. כל דבר יש לו שורש וענפים. ושורש השכרות בפורים בבחינת נכנס יין יצא סוד, הוא ביין דוקא, אולם מצד הענפים, יש גם הארה זו בשאר דברים המשכרים, אולם לא הארת שורש אלא הארת ענף.

ב. כתיב ליהודים היתה אורה ושמחה. והבן שלעולם

פנימי, ולבם טוב עליהם. ואזי הלב פתוח ואפשר לבטאות דברים שפחות מבטאים במשך השנה, אולם לא מתוך איבוד הדעת וגילוי תשוקת הלב, אלא מתוך דעת, ומתוך רוחב לב, כי טוב המלך ביין. זה הגבול העדין והדק שראוי להרבה בנ"א.

אופן דק יותר, שאדם מאבד את דעתו הפנימית, ודבק בדעת מקיפה, אור המקיף שזהו בחינת מהודו ועד כוש לחד מ"ד, סמוכות זו לזו, חוט המקיף. שהוא בחינת פורים דמוקפים, מוקף חומה מימות יהושע בן-נון. והבן שי"ד, פרזים, ענינו ביטול הדעת, וט"ו, מוקפים ענינו דעת מקיפה. ויתר על כן חיבור שניהם, רצוא ושוב, רצוא ביטול הדעת, ושוב לדעת מקיפה.

ובאמת שאלת חכם חצי תשובה, לבדוק בכל דבר את גדרי הדין, בכל שיטות הפוסקים. ואח"כ לבדוק אף את מדרגתו בכל חלקי נפשו בפרטות מה התועלת ולהיפך בכל אחד מן האופנים. וכן ראוי לכל אדם לברר את כל שיטות הפוסקים בגדרי דין שכרות ביום זה. ולברר בנפשו מה מדרגת נפשו ומה התועלת אם ישתכר, ופרטי התועלת ומה הנזק ופרטיו. וזו הדרך שיבור לו האדם הלכה למעשה. זו הדרך לכו בה. ואל לו לאדם לתלות עצמו באילנות גדולים, ואין למדין מן המעשה של אנשים גדולים מחד, ושל רוב העם הנוהג ללא דקדוק מאידך (ובזה לא נאמר מ"ש בפסחים, אם אינן נביאים בני נביאים הם, כי זה קאי במקום שאין להם טעם לנטות, אולם הכא נפש הבהמית המחפשת שחוק וקלות ראש, פורקן ושחרור ושאר מרעין בישין, לומדת מן הבהמה ומאומות העולם, שדרכם לשתות לשכרה ביום אידם בפרט, ובכל חייהם בכלל). אלא על כל אחד לנהוג לפי מדרגתו, כנ"ל, מתוך בירור גדרי ההלכה וגדרי מדרגתו בכל פרטיה.

השמחה באה מתוך אורה. אולם ישנה הארה וישנם ניצוצות, חלקי הארה.

והנה, רוב בנ"א עיקר שחוקם ושמחתם בפורים, שמחת נפש הבהמית, פעמים גובל באיסור של ליצנות ופגיעה בזולתו, וכדו', ואזי זהו שמחה מתוך התלבשות בג' קליפות ומרכבה אליהם. ופעמים אף שאין בו איסור ממש, מ"מ זו שמחה של נפש בהמית, השמחה ממה שנפש בהמית שמחה, בשר, יין, ומילתא דבדיחותא, וכדו'. ופעמים יש בשמחה זו אף ניצוצות של שמחת אמת, ניצוצות דיקא. ואזי זה תערובת של שמחות הנ"ל יחד עם ניצוץ או ניצוצות של שמחה. ואזי ניכר תשוקת רצון הלב אמתי שמדבר על שאיפותיו ורצונותיו מתוך שכרתו וכדו' כנודע. אולם ע"ד כלל כמעט ללא יוצא מן הכלל, עיקרה שמחה של נפש בהמית, וניצוצות של שמחה. אולם בפורים כתיב אורה ושמחה, כנ"ל, שהשמחה תולדת הארה. ולכך מה שנראה "שכל הנמצא בסביבותי הם שמחים", אין בכך כמעט כלום, כי שמחתם בגדר הנ"ל. ומה שהנך נשאר בעפר יתכן ב' סיבות, א. נטיה חזקה לעפר. ב. הכרה פנימית עדינה שזו לא שמחה אמיתית, והנפש אינה חושקת בכך אלא ב"אורה ושמחה", ולכך אינה מתחברת לשמחתם.

ג. ישנם בנ"א, מיעוט, שכח השליטה על עצמם נעשה טבע שני, ולכך אף בשעה שמשתכרים יש שליטה עצמית גבוהה. לעומת זאת ישנם בנ"א, מיעוט, שאור נשמתם מאיר הרבה, ולכך אף בשעה שמשתכרים אור נשמתם מנהיג ומשמרם. לאלו ולאלו קרוב הדבר שאין נזק גדול בהשתכרותם, אולם נצרך לבדוק מה תועלתם איש איש לפי ענינו.

זולת זה לרוב בנ"א ראוי לשתות מעט יותר מן הרגלם, באופן שלא יאבדו הדעת, אלא יחושו רוחב

חיו בגן עדן בהאי עלמא, כמו אדם וחווה קודם החטא, וזהו העומק מה שניצולו מן הגזירה, כיון שלא היו באמת בהאי עלמא. אבל בדרשה אחרת של הרב שליט"א על פורים (מספר ס"ד - דברי צומות וזעקתם) הרב שליט"א מבאר החילוק בין משה למרדכי, למה משה לא היה בגזירה של אבדון כשהדור חטאו בעגל, ממרדכי שהיה בכלל הגזירה - והרב מבאר משום שמה לא היה בהאי עלמא בשעת חטא העגל אלא היה בשמים, משא"כ מרדכי, שהיה בעולם עם שאר דורו, ולכן אף מרדכי היה בכלל הגזירה.

אולי לא הבנתי נכון את כוונת הרב, אפשר אם הרב יכול לבאר לי למה אין זה סתירה. ברצוני לדעת ולהבין.

יישר כח להרב שליט"א לאין שיעור, על כל השיעורים והספרים הנפלאים והאמיתיים.

בהוקרה רבה.

תשובה:

ישנם ג' מדרגות:

א. מדרגת כל אדם - נמצא בעוה"ז כפשוטו.
ב. מדרגת מדרכי - נמצא בגופו בעוה"ז וחייב בכל המצות, אולם בפנימיותו דבוק בעולם העליון.
ג. מדרגת משה - בשעה שעלה למעלה, היה פטור מתפילין וכדו'. כי מוגדר לדינא שנמצא למעלה. אע"פ שאמרו (סוכה ה ע"א) שלא עלה למעלה מעשרה.

ולכך מדרכי היה בגזרה מדין גופו, אולם ניצול ממנה כי היה דבוק בפנימיותו לעילא. ■ מבספר שאל

לבי שאלות ותשובות תשע"ח-ט, עמודים שזב-שצה

ועבודת כל אדם ביום הזה, לגעת בנקודה הפנימית ביותר בנפשו, לפי השגתו עתה, שהיא מדרגת "אורה", דיליה, ומשם נמשך שמחתו. ואין לך קליפה גדולה להיום הזה, בזה שאדם נמשך אחר זולתו, שהוא הפקעה מוחלטת, של מדרגת "יחידתי" שאמרה אסתר. ומה שנהגו להתחפש היינו להראות שאיך שאנו נראים כל שנה זהו תחפושת, ומכח כך לגלות את ה"אני" האמתי. ואוי לו למי שמתחפש ביום זה לזולתו. והוא הוא היום להגיע לעצמיות נפשו שלמעלה מן הדעת, וממקום זה לחוש את הויתו ית"ש, כי אין בלתו. וביום זה יש גילוי גמור של "המלך", שאפילו בחולין (מלך של חולין) מתגלה מלך מלכי המלכים. והוא הגילוי שסתם מלך הוא מלך מלכי המלכים. וביום זה המלך גלוי בכל מקום. ולכך עבודת יום זה להפשיט כל הלבושים, בחינת מגילה, לשון גילוי, ועי"ז נוגע בעצמות נשמתו, בעצמיות שלו, שמח, ומשמחתו משמח אחרים. ומשם יונק תורה של גילוי, מגילה, שהכל גלוי, ואין בה סיתום. וז"ש להיהודים היתה אורה זו תורה, תורה של גילוי, והיא המביאה לידי שמחה, כנ"ל. וזו השמחה האמתית של יום זה, שאין שני לו. כי בכל השנה אורייתא סתים וגליא, וביום זה כולו גילוי, כולו מגילה. וזהו "מגילה נקראת", שמאור המגילה קורא בכל התורה כולה, והיו הדברים נקראים, מאליהם, וכן הכא נקראת מאליה. כי הכל גלוי. והוא הוא שמחה שלמה, שמחה בשורש, שמחה בו ית"ש, שמחו צדיקים בהוי"ה.

תעט

בגדר הצלת מדרכי מהגזירה

בדרשה של הרב שליט"א על פורים (מספר כ"ב - שתי דרכים לשמחה), הרב מבאר שמרדכי ואסתר

בחניות הספרים בארץ עכשיו

רכישת ספרי הרב: ספרי אברמוביץ - משלוח ברחבי העולם 03.578.2270

תרסט (669) שאלות ותשובות תשע"ח-ט

נא לשמור על קדושת הגליון

שיעורי "בלבבי" מופיעים ב"קול הלשון" בארץ 073.295.1245 | USA 718.521.5231

להצטרפות לרשימת העלון | לכל ענייני העלון | לקחת חסות עבור עלון info@bilvavi.net

רכישת ספרי הרב: ספרי אברמוביץ - משלוח ברחבי העולם 03.578.2270 | books2270@gmail.com

דרושים מתנדבים לשכתוב שיעורי הרב. לפרטים נא ליצור קשר 053.319.7481 / info@bilvavi.net

ספרי מאה שערים רח' מאה שערים 15, ירושלים 02.502.2567 | ספרי אברמוביץ רח' קוטלר 5 בני ברק 03.579.3829